

Konvencija delavske stranke.

(Dolge).

Chicago, Ill. — Za Royem "je govoril mr. Plumb, ki je izdelal znani načrt za nacionalizacijo ameriških železnic. Iz njegovega govora prinašamo sledeče:

"Kadar hoče Wall Street omiziti Plumbov načrt, tedaj skupina iz Wall Streeta pravi, zakaj ni Plumbov načrt primeren tudi za druge javne potrebe kot za železnice. Jaz pa pravim, da je primeren za vse javne potrebe. Izvede se lahko za vse industrije.

"Jaz sem advokat. Včasih tudi advokat lahko koristi ljudstvu. Poglejmo v postavo z ozirom na limitacijo zvezne vlade. Zvezna vlada ne more izvajati avtoritete, če ji ni bila izročena od držav. Zvezna vlada kontrolira vse javne ceste in meddržavno trgovino. Državi ostane avtoriteta nad vso industrijo. Ne more se ugovarjati, da vlada nima pravice uravnavati železnice. Po sedanjih postavah se morajo vsi načrti z ozirom na industrijo izvršiti po državnih vladah.

"Izdelajo ustavo Massachusettsa v letu 1780 je John Adams pisal: Vladi se naprave za obznanje, prosperiteto in srečo ljudstva in ne za častjenje ali profit katerega moza, družine ali razreda. Kadar napoči čas, da spremenimo našo vlado, bomo to storili, kot ljudstvo in ne kot razred.

"Ta konvencija obeti, da je prišel čas za spremembe. Prve spremembe naj se nikdar ne izvrše na postavah, ampak spremeniti morate obraze svojih zastopnikov v kongresu. Potrošil sem nekaj časa v kongresnih dvoranah in tam se človek počuti, da se vrne nazaj k domačinom in da se ne sedi med vladarje, po podedovanih pravicah bojevitiga naroda.

"Kaj je kapital? Kapital je nakonsumiran prebitek večeršnjega dela. Moj stari oče je bil kapitalist pred sto leti. Kadar je delal čevlje, so bili čevljički, ki so bili zahtevni, narejeni iz lesa. In kadar je ostalo več žebeljkov po enodnevnem delu, kot jih je mogel zabiti v čevlje, so bili kapital.

"Kaj je življenska mezda? Življenska mezda pomeni, da človek toliko prejme, da se preživi in da ne zapusti nič svojim otrokom, kadar umre.

"Ko je Bog ustvaril zemljo, jo ni izročil nobenemu človeku, da ga preživi. Nesmrtno delo je ustvarilo vso civilizacijo. Delo mora biti naš voditelj! Mi slišimo o dostojanstvu dela.

"Jaz pravim, da je delo božansko. Ali z delom se povzdi ravna

kot z blagom. In če se z delom ravna kot z blagom, zakaj ni potem delo čista vloga.

Noben kapitalist nima pravice, da si prisvoji, kar gre delu.

"Delavske organizacije so bile ustanovljene za obrambo njenih članov. Bilo je dobro, dokler je bilo organiziranih samo neke delavcev. Kadar koli je strokovna organizacija pridobila 25-odstotno povznanje meze, tedaj se je podražil izdelan produkt za 25 ali več odstotkov. Ko je bilo v ustanovljenih več strokovnih organizacij, so prihajali prihajati medsebojna povznanja iz žepov organiziranih delavcev kot konzumentov. In to se je godilo tako hitro, kot so naraščale strokovne organizacije in se je krčila javnost. Če bo še nekaj časa trajal ta aranžma, po katerem se jemlje iz enega žepa, da se da v drugi žep, boste kmalu plačevali za privilegij, da smete delati zanje.

"Malo ljudi razume, kakšno vlogo igra tovorna vozina v trgovini. Voznino zaračunajo blagu, ki ni bilo prevoženo, da ostane cena visoka.

"Najvišje sladkorne cene plačuje ljudstvo v Pueblu, Colo., ki prideluje sladkorno peso in je tovarna za produkcijo sladkorja eno miljo pro od farme. Sladkorju priručijo voznino iz Colorada v New York in nazaj, da slavno ni sladkor nikdar zapustil Colorada. Kar kupite, za to morate plačati tudi voznino. Ljudstvo v Združenih državah je v minoletem letu plačalo štiri milijarde dolarjev voznine, ali vsaka oseba v deželi dve sto dolarjev. Vi plačujete voznino za blago, ki ni bilo nikdar prevoženo.

"Prevozni troški so trikrat pomnoženi za blago, preden pride zadnjemu konzumentu v roke. Plumbov načrt bo to prihranil ljudstvu.

"Ne verjemite zmerom advokatu, kaj je prav in kaj ni. Če je polnopol, tedaj ni prav. V Združenih državah imamo postavbe, ki jih je napravilo ljudstvo. (Smeh). Tri četrtinke kongresa je sestavljeno iz advokatov in polovica ni prava. Kadar pustimo advokate, da delajo postavbe, nič ne ve, kaj pomenijo — še advokatje ne vedo tega. Če hočete dobro postavbe, delajte jih sami. Pošljite prave ljudi v kongres in prejel boste več, kot če pošljete najbolj visoko ocenene korporacijske advokate.

"Vi lahko rabite železnice le tako, kot določajo postavbe, poslužite se pa lahko javne ceste na vsak način, ki ni prepovedan po postavbi. To je tista fina razlika, ki jo napravljajo advokatje." (Dolge prihodnjic).

Kaj je med Čelko in Ogrsko?

Dunaj. — Tukajšnji listi poročajo, da je Čehoslovakijska poslala 21 polkov vojske na ogrsko mejo. Šest polkov je še na meji.

Vesti iz Slovenije.

(Izvirno poročilo "Prosveti.")

Splošni položaj.

Selo pri Borovljah, 12. nov. — Pri nas na Slovenskem so sedaj precej čudne razmere. Vsak dan slabše. Vse se krega na draginjo. V Trbovljah in Hrastniku štrajkajo premoštriji in to vlad agitatije gotovih komunistov, kot se poroča. Na železnikah primanjkuje premoga. Južna železnica ima skoro vsa promet ustavljen radi tega. Te dni se podraži vozna na državnih železnikah za sto odstotkov.

Živila so skoro vsa skrita od veržnikov in spekulativ. Na Kranjskem je cela vsa moka skrita. Vredno udarilo na otroke kot na odraslene ljudi. Se prodaja v vseh lekarnah. Cena je 25 in 50 centov, a 1 in 2 centa danes.

V državi je tudi vse kritično. Zadnje čase je uvedla vlada zelo visoko novo izvozno carino: govorijo, da znaša carina za les 40%, za živila pa 50%. Videti je, da vlada potrebuje veliko denarja.

Sukno je strašno drago. Sedaj stane pri nas ena dobra obleka 1500 krov. — Tono Jerala.

Staro Loka, 15. nov. — V Sloveniji smo zdaj brez časopisov, ker štrajkajo tiskarski delavci za povznanje plače. Enkrat na teden izidejo v Ljubljani po eno majhno polo obsejajoče "Novice", ki jih izdajajo skupaj vsi listi, po niso vredne čitanja. Sploh sedaj nič ne vemo, kaj se godi pri nas in drugod. To je svoboda! Časi so se izpreminjali, pa se bodo morali še. Kar se tiče naših notranjih političnih razmer, moramo v Ameriki boljše razumeti, kot mi tukaj. Vse zakrivajo. Kam nas to privede, se ne zna. Strank je zmiraj več, samo združene ni. — Živila so se zopet precej podražila. Kronska večjerna upada zaradi nepravilnega vodstva vseh oblasti. V kratkem bodo so pet žigov, oziroma kolkovaj naš denar. Kot se govori vame: jo nadaljših 20 odstotkov vrednosti od krone, kar bi ostane, če pa tudi zmiraj manj vredno. — L. B. (Ime ni znano).

Sedem milijonov v strokovno organiziranih delavcev v Nemčiji.

London. — Umbreit, zastopnik nemških strokovno organiziranih delavcev, je dejal na kongresu strokovnih uni in Dunaju, ki se je vršil pred nekaj dnevi, da je strokovna organizacija v Nemčiji narasla na sedem milijonov članov.

Zimski kašelj.

Ako trpite vsled kašlja ali prehlada, pomnite si, da se lahko zanesete na

Severa's
Balsam for Lungs

(Severov balzam za pljuča) za hitro pomoč. To je izvrstno zdravilo za otroke kot za odraslene ljudi. Se prodaja v vseh lekarnah. Cena je 25 in 50 centov, a 1 in 2 centa danes.

Koledar zastoni!

Ako želite imeti eno številko našega izvrstnega koledarja s poučnimi zdravniškimi članki in vašim lastnim jeziku, tedaj uprašajte za

Severov Almanah
za Slovence

za leto 1920 v vaši lekarni, ali pa pošite direktno nam, priložite znamko za pošto. Za vašo korist, zavrtki naših zdravil so narejeni v barvah. Oglejte si notranje strani.

Prehlad ali influenco,

bi se ne smelo nikdar zameriti. Treba ju je odpraviti takoj na prvo kihanje ali druga taka znamenja. Vzemite takoj

Severa's
Cold and Grip Tablets

(Severove tablete koper prehlad in gripo) in poleg tega kako gorke pišajo predno vložite v postelj, da vam olajša dihanje. Dobro se odejte s pokrivalom in kmalu boste dobri. Cena je 30 centov in 2 centa davek v vseh lekarnah.

W. F. SEVERA CO., CEDAR RAPIDS, IOWA.

Pošiljamo denar v staro domovino.

Sedaj lahko pošljemo denar v vse kraje na

Slovensko, Hrvatsko, Dalmacijo in Istro.

Nadalje pošiljamo denar tudi v Srbijo, Bulgarsko in Romunsko.

Jamčimo se vas poslati denar, enako kot pred vojno, da bode hitro in točno izplačan.

KASPAR STATE BANK

1800 Blue Island Ave., Chicago, Ill.

Kapital vloge in
preblikovanih
dolarov 25.000.000.

CAMELE, ki so strokovnjaška zmes izbranega turškega in izbranega domačega tobaka, odgovarjajo katerikoli želji po cigaretah. Ta smes vam bo bolj ugajala kot katerikoli tobak ene vrste!

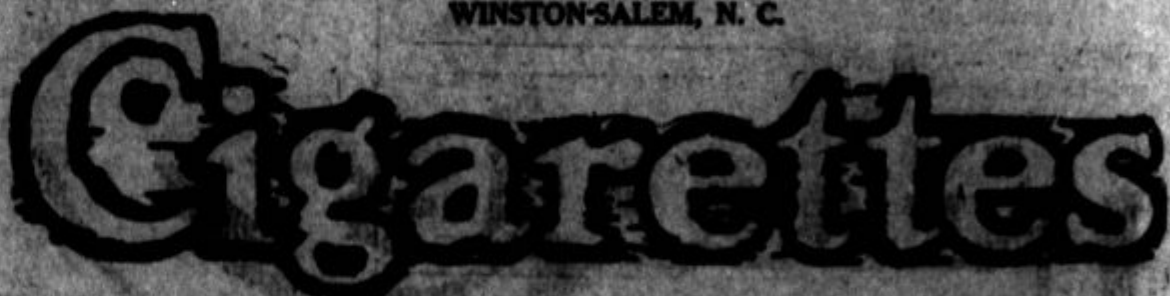
Ce ljubite cigarete, ki ne pušča nobenega neprijetnega poskusa ali neprijetnega duha po cigaretah, kupte Camele! Ce hrepenite po bogati, nežnomili cigareti, ki ima tako cigaretno obliko kot si jo želite, kadite Camele.

Ko boste pokusili, boste prepričani, da so Camel cigarete edine cigarete, katere ste kdaj kadili, in da so napravljene za vaš okus!

Primerjajte kakovost in zadovoljivost, ki vam dajo Camele v katerikoli cigareti na svetu katerikoli cene.

R. J. REYNOLDS TOBACCO COMPANY

WINSTON-SALEM, N. C.

POTOP.

Zgodovina
romana

Spisal H. Stokholm. Pošiljatelj Podrobnosti.

Uvodna beseda

"Prav imate, gospod brat, kajti v šilah poljskega kralja se pretaka komaj peti del litovske krvi, med tem ko sem jaz čistokrvni Litvin ter se v meni pretaka prava litovska kri. Radi tega pa zavisi od vas samih, nam naj li zapoveduje ta petina ali ne."

"O svetli knez, mi vsi dajemo prednost čisti krvi proti pristnemu vinu, katero pijemo na vaše zdravje," odvrne Jurij.

"Veseli me, da ste mi tako naklonjeni. Veselite se, gospodje! Veselilo bi me, ko bi imel zbrano vso Litvo na tej gostiji."

"V ta namen bi jo bilo treba še poprej prikriti," reče Šanecki iz Daljanova, čegar jezik je bil oster kakor njegova sablja.

"Kaj hočete s tem reči?" vpraša knez, in vpre vaj očel.

"Ker je srce svetlega kneza obširnejše nego so Kejdani."

Razdivil se prisiljeno nasmehe ter odide.

V tem hipu se mu približa maršal z naznanilom, da je pripravljena večerja. V gručah jamajo navzoči vreti za knezom liki reka v ono dvorano, v kateri je bila pred nedavnim proglašena zveza s Švedsko. Tam jih posadi maršal po vrsti po dostojanstvu; klicaj je vsakega po imenu. Toda bilo je videti, da je imel še poprej naročeno, kako naj jih posadi, kajti Kmitte je dobil prostor med mečnikom rosenkim in gospodično Aleksandro.

Obema je strepalo srce, ko je maršal zaklical njuni imeni. Omahovala sta za trenutek, toda trzkone sta se spomnila, da bi obrnila z uporom samo na se pozornost navzočih; molče sta torej sedla drug poleg drugega. Bilo je to obema zelo

neprijetno. Kmitte je sklenil, biti popolnoma malomaren, toda kmalu je razvidel, da je ta vloga pretežna in neizvršljiva, kajti na on ne gospodinja bi ne mogla pričeti kakoga stvarnega razgovora. Nasprotno, oba sta čutila, da misli v tej raznovrstni gneči naroda on na njo, ona pa nanj; radi tega je bilo obema nekako neprijetno, da naravnost zoperno. Niti eden niti drugi ni hotel izpovedati tega, kar mu je ležalo na srcu. Intelesta za seboj minulost, nista pa imela nadeje v prihodnost. Razum občutkov prevare in neprijetnosti ni bilo med njima nič skupnega. Ko bi bil ugasnil še ta plamenček, čutila bi se bila dokaj svobodnejša; toda na nesrečo, samo čas je mogel pogasiti ta plamenček.

Kmitte je bilo slabo, zelo slabo, toda za noben denar ne bi oddal drugemu tega prostora, kateri mu je naznačil maršal. Lovil je z uspehi vsako njeno gibanje, vsako čušenje njene suknjice ter se pri tem kosil kakor da ne obrača na to svoje pozornosti. Isto tako pa je tudi razvidel, da tudi ona ne obrača nanj pozornosti. Zelo rad bi jo bil pogledal; jel je obračati oči v stran, dokler ni zagledal jasnega čela, očij in vsega lica, kar je toliko vplivalo nanj, toda gorje! razum ledeno hladnosti ni zagledal na njem nič posebnega.

"Čudno zares", si je mislil, "da zamore v takem angelakem bitju tičati takana krepka volja in ponos!... Toda Bog hodi z njim! Naj jo vzame, kdor hoče!"

Toda pri poslednji misli je zažudil, da mu je zagomazelo po hrbtu in začudil je ljubosumnost proti bodočemu lastniku njenega srca. Nekoliko minut pomislek se je zopet pomiril, ko se je spomnil, da on sam, ne pa kdo drugi, sedi pri njej. In znovil je jame gledati po strani, toda v tem hipu je ušnila tako tudi ona in hipoma pobesila oči, ko sta se srečala njuna pogleda. Tudi ona se je borila sama s seboj. Iz vsega tega, kar se je bilo pripetilo, je razumela, da je Kmitte v smoti, da je pa vendar bil toli ponosen, da ni pokazal pisma, ki bi ga bilo lahko rešilo neprijetnosti, ko je prišel Volodijevskemu v roke.